

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 7. De ratione exercendi contritionem,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

voluntate; nec necesse sit redundare in sensum, vti in precedentibus docuimus. Accedit quod non desit consolatio Spiritus sancti mouentis & adiuuantis nos in tam salutari opere, ex *Concil. Tri. lenc. sess. 14. cap. 4.* ita vt dicere liceat ex *Psal. 93.* Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tuae edificauerunt animam meam.

De Dissuadenda Penitenti contritionis dilatione.

SECTIO. III.

89. **P**ertinet tertio ad propositam Confessatij prudentiam, vt cum in aenerit Penitentem bene quidem affectum ad contritionem; sed illius executionem velle diutius differre: deinde ipsum mouere, ad statim exequendam. Tum ex eo, quod indignum sit, stare Christum ante ostium nostrum, sen expectare nos vt miseretur nostri, *1. Sato. 30.* nosque miserose negligere tantam misericordiam. Tum ex eo quod temerarium sit vibratum in te gladium atque tunc sensum (ex *Psal. 7.*) non statim declinare, sicut & ignem te corripientem non statim exutere. Ne tardes inquit *Sapiens Ecclesiastici quinto.* conuerteri ad Dominum & ne differas de die in diem: subit enim veniet tibi illius. Et Dominus *Matth. 24.* Estote parati quia nescitis qua hora filius hominis venturus sit. Et *Luc. 12.* Quod si dixerit seruus ille in corde suo, moram facit dominus meus venire & ceperit percutere seruos & ancillas, & edere & bibere & inebriari: veniet Dominus feruillius in die qua non sperat, & hora qua nescit, & diuidet eum, parte inque eius cum infidelibus pone. Neque dicas (vt monet *Sapiens in cit. 5. Ecclesiastici*) Misericordia Domini magna est, multitudinis peccatorum meorum miserebitur: misericordia enim & ira ab illo cito proxima, & in peccatores respicit ira illius. Neque etiam nequam sis, quia ille bonus est, misericorditer te expectans ad penitentiam; ac etiam vtgens per immisiones morborum aliarumque incommoditatum huius vitæ: & terrores futuri iudicij, dando nobis significationem vt fugiamus (quod per contritionem fit) a facie arcus ex *Psal. 59.* tanquam misso Angelo qui districto gladio nos a via nostra peruersa reuocet ad instar Balaam, de quo *Numerorum cap. 22. & 2. Pet. 2.*

90. Tum etiam ex eo quod perniciosum sit in foribus peccati diutius hæere: quia talis longior mora difficiliorem reddit reuerfionem ad Deum per penitentiam. Cum enim longè sit a peccatoribus salus] *Psal. 118.* peccatum est quasi ventus contrarius, longè expellens a portu salutis: & quod grauius est, aut iteratur sapiens, eo longius expellit, & regressum facit difficiliorem. Ad quod pertinet illud *Ierem. 13.* Si mutare poterit Ethiops pellem aut pardus varietates suas, & vos poteritis bene facere, cum didiceritis malum. Tum prae eia, quod peccatum disponat ad facilius labendum in nouum peccatum; quasi abysf] in innocente abysf]um, & sanguine sanguinem tangente. Ad quod facit illud *Psal. 68.* Aponere iniquitatem super iniquitate eorum. Facit etiam illud quod *D. Paulus in c. 1. ad Rom. de gētilibus* habet: ac illud *Apoc. 22.* Qui in foribus est, fordescat auit. Quibus accedit, quod excluso Spiritu sancto & Demone dominare in anima, talis mora viam muniat (eodem Demone satagente) ad duritiam cordis: iuxta illud *Proverb. 18.* Impius cum in profundum venerit peccatorum contemner.]

91. Tum denique ex eo, quod si miserabile in regno sit, Regem potentissimum habere in sensum, grauiissima supplicia in ferre parantem, nihil de illo placando curare & oblaa commoditate: longè miserabilis sit Regem Regum sic habere iratum, vt statuat illa punire æternis suppliciis, supra quam cogitari potest grauius: & nihilominus negligere oblatam de presentem occasionem (expectatam futuram omnino incertam) reconciliandi eum sibi per contritionem: De qua *Ps. 50.* Cor contritum & humiliatum Deus non despicias. Certè per mortem tollitur omnis talis occasio, quandoquidem solum tempus huius vitæ, est tempus obtinendi a Deo misericordiam & liberationem a reatu æternæ damnationis: cui obnoxij sunt, qui se addixerunt Diaboli seruituti. De qua *Ioannis 8.* Qui facit peccatum seruus est peccati, 2. *Pet. 2.* A quo quis superatus est, eius & seruus est. Tollitur, inquam, omnis talis occasio, quia in morte ex *cap. 11. Ecclesiastici*: si ceciderit lignum ad Austrum, aut ad Aquilonem, in

quocumque loco ceciderit, ibi erit. Hortat igitur Apostolo *ad Gal. 6.* Dum tempus habemus operemur bonum, & maxime bonum contritionis, per quod a Deo in animam cætera deriuantur.

92. Nec finamus nobis illud à Diabolo, qui solet ab illius saluberrimo vsu eos quos captiuos tenet auertere obrudendo conuiuiorum, ludorum, chorearum aliorum que id genus oblectationes: cum quibus contritioni tam vacari non potest, quam nemo potest simul flare & forbere, vt habet prouerbium. Quia in re idem facit callidus hostis, ac faceret is qui detractam puero pretiosissimam gemmam, pomum ne fleat offerret, non dando in manu sed ostendendo à longè Ingerit enim recordatio: em prateritarum voluptatum temporalium, per quam fastidium inducit æternarum: sicut memoria carnum & cæterarum rerum quibus Israëlita vsi fuerant in *Ægypto*, illos fecit fastidire manna suauissimum, quo alebantur, & abiicere desiderium terræ promissionis *Num. cap. 11.* cum quo fastidio inducit penitentiae horrorem, qualem iidem Israëlita habuerunt deserti, per quod iussu Dei eundem illis fuit ad terram promissionis.

CAPVT SEPTIMUM.

De ratione exercendi contritionem.

SVM MARIVM.

93. *Speclantia ad exercitium contritionis de peccatis mortalibus*
 94. *Ratio rite si uoluisse que ralis exercitij persiciendi.*
 95. *Ratio exercendi contritionis de venialibus.*
 96. *Peccatorum venialium indignitas perniciosa.*
 97. *Qualiter oporteat de peccatis venialibus coram Christo confundi.*
 98. *Ratio trine tunc sonis pectoris, dicendo mea culpa, &c. in signum contritionis.*

Pertinet adhuc ad propositam Confessatij prudentiam non tantum vt suum Penitentem ad contritionem exercendam excitet, sed etiam cum opus esse viderit, instruat de ratione illam exercendi: de qua id eo dicemus, & paucis. Contritio igitur vel habenda est de peccatis mortalibus vel de venialibus.

Ratio exercendi contritionem de mortalibus. §. 1.

93. **S**ide mortalibus; primo relinquere oportet affectum peccati. Secundo sumpto tempore locoque idoneo, petere à Christo gratiam recordandi ac cognoscendi peccata à nobis commissa, de illisque dolendi. Tertio reuocare in memoriam multitudinem eorundem peccatorum. Quarto indignitatem & perniciem illorum (de quibus in præced. quinto) ponderare: simulque de illis dolere propter Deum, & veniam petere, cum spe eam obtinendi, & cum proposito non relabendi siue in eadem, siue in alia mortalia: ac de eis suo tempore confitendi & pro eis satis faciendi.

94. Ad ista autem rite peragenda & fructuose, iauerit prouidere Christum ante conspectum nostrum: & contritionem (quæ donum Dei est, vt habet *Concil. Trident. sess. 14. cap. 4.*) ab eo petere cum animi demissione. Deinde concepta fiducia de ipsius misericordia, erigere mentis oculos ad ipsum qui ex *Sapien. cap. 11.* diligit omnia quæ sunt & nihil odit eorum quæ fecit] intendo quantum peccatum oderit: ad eo nimirum vt voluerit creaturas suas præstantissimas, tam Angelos quam homines ob ipsum, grauius additas supplicij æternis. Tertio cõsiderare quod vt ab eis dem supplicij nos eriperet, pro iis satisfaciendo diuini iustitiae, misericordissime dolores immensos ac mortem acerbissimam perferre voluerit. Denique ex tanta erga nos misericordia, qua nobis suo sanguine gratiam promeruit, & peccatorum remissionem: eredi in spem & desiderium liberationis ab æterna illa miseria: ipsum liberatorem nostrum magno amoris affectu complecti: vt redemptorem, satis factorem & aduocatum nostrum: atque ipsam gratiam & peccatorum remissionem petere instanter, quam non negabit bonus pastor qui perditam ouem quaesuit, humerisque fuit imposita in ouile reportauit *Luc. 15.* Cui petitioni comitè adiungere oportet considerationem, qua coram ipso Christo, confundamur erubescentes de misero nostro statu: perpendentes, quid perdiderimus per peccatum mortale: nempe Deum bo-

norum omnium fontem, eternam felicitatem, atque adeo nos ipsos. Quid acquirerimus; nempe eternas inferni penas cum animæ morte in eo peioris conditionis, quam beatæ effecti: ut pote duplicis mortis rei, cum illæ vni tantum sint obnoxie. Expendendo præterea summam peccati: tum indignitatem, de qua antea num. 59. & alioque sequentibus tum etiam ingratitude nostram qua peccādo, iniquissimè insurreximus aduersus Deum optimum maximum, ac sanctissimum, & in nos beneficentissimum: tamque nostri amantem, vt pro nobis mori dignatus sit, cui proinde tanquam munificentissimo benefactori, gratiam refert, & tāquam principi summo, obsequium & honorem deferre omnino iure debuit: peruersè autem ei obstitimus ipso inspiciente: immo rursum in cruce egerimus, eiusque sanguinem conculcauerimus: vt pote id agētes, quod esset sufficiens causa mortis ipsius, & fructuum eiusdem, sufficiens impedimentum.

Ratio exercendi contritionem de venialibus. §. 2.

95. **C**um autem contritio habenda est tantum de venialibus; oportet primò diligenter capere ne nobis blandiamur, nec exuamus omnem affectum aut dispositionem ad illa, occasione dissimulando nec repellendo. Cuius rei gratia ad Christum recurrendum est, vt nobis det vires ad eam peragendam necessarias, & lumen ad delegendum, si quæ fraus forte lateat. Secundò intueri Christum ipsum tanquam exemplar & ideam puritatis, ac sanctitatis infinitæ; cui nihil tam contrarium sit & abominabile, quam peccatū etiam veniale: quod cum maculet animam, ad illius quoque delectionem, sanguinem suum fudit: ipse, qui ex cap. 5. ad Ephe. voluit exhibere sibi gloriosam Ecclesiam non habentem maculam. Tertio intueri nos ipsos: expendendo primò peccatorum nostrorum varietatem & multitudinem: adde & alienorum, quibus cooperati fuerimus. Secundò quanta fuerit negligentia nostra & fociordia in illis cauendis, quamque facile & temere; immo per contemptum quodammodo. Et iudum commissa sint; etiam si nobis adfuerit sufficiens diuinitus notitia, cum diuinæ gratiæ impulsu: Internisue Spiritus sancti stimulis, ac externis adiumentis siue exemplorum bonorum siue sanctarum instructionum. Tertio quanta sit indignitas peccatorum etiam venialium; quibus Creator & Dominus omnium ac munificentissimus bonorum innumerabilium largitor offenditur per summam impudentiam & ingratitude, à vilissimo mancipio misero, miserabili paupere, cæco, & nudo: cui, ut pote tepido, minatur Christus, Apoc. 3. Incipiam te euomere ex ore meo. Adde & quibus in conspectu Christi inuerecundè pollutur maculaturque anima, pro qua mundana tantopere laborauit; tam multa docuit, instituitque tum verbo, tum exemplo: atque ex cir. cap. 5. mundatam lauacro aquæ in verbo vitæ, voluit mandam permanere in perpetuum: hæc est enim voluntas Dei ex priori ad thessal. cap. 4. sanctificatio nostra. Et quamuis peccatum veniale gratiam non adimat animæ, tamen tanquam displicens Deo, ipsam maculat ad eum modum quò filius coram patre maculam imprimens velti nouæ pretiosæ, quam idem vult seruari mundam. Quæ quidem displicentia tanti momenti est, vt nulla omnino de causa, peccatum quodcumque veniale censetur licitum: ne quidem ad liberandum ab interitu totum mundum: quia scilicet est contra Deum infinitum, omnibus rebus præferendum. Quibus denique tanquam fordibus contaminatur templum sanctum Dei, quod sumus nos ex priori ad Corinth. cap. 3. vnde quasi contristato Spiritu sancto: qui, vt ibidem dicitur, habitat in nobis: charitas quæ per eum diffunditur in cordibus nostris ad Rom. cap. 5. refrigescit, & reliquæ diuinitus infusæ virtutes, non modo non augentur sed etiam opprimuntur: impeditur ne erumpant in præclaras actiones: neque illas mitant, nisi remisse, languideque, & veluti exangues quosdam fœtus. Præterea ad illuminationes & afflatus eiusdem Spiritus, atque monita Angeli cultodis excipienda sciendaque redditur animus durus & seznis: ac etiam redigitur in angustias quasdam tenebrarum, & molestiarum ac solitudinum, assidue spinarum instar pungentium: efficiturque obnoxius pœnis grauissimis purgatorij in futura vita: in præsentem verò, omnis generis tentationibus in poenam

nostræ fociordie: ob quam Diabolus permittitur nos aggredi audacius, siue sollicitando ad peccata mortalia, ad quæ venialia ipsa procliuem parant lapsum, iuxta illud Ecclesiastici 19. Qui spernit modica paulatim decidet: siue iniuciendo scrupulos anxietate sui animi, quibus pax illius turbatur, quam vitæ puritas gignit: siue reddendo grauem & molestant, immo & vilem vitam spiritalem: quam cum suauem, amabilem & honorabilem reddat feruor amoris Dei, peccatum veniale diminuens ipsum, conuenienter disponit animum ad spiritualis vitæ fastidium & contemptum.

Postremò oportet quasi rursum conuersis ad Christum oculis, coram illo confundi de tam exiguo nostro profectu, ac tanta nostra paupertate: cum in suis donis erga nos adeo liberalis fuerit, condemnantes, nostram ignauiam, per quam tam sterile sumus & frigidi, vt nos non fœcundet, nec calefaciat sanguis Christi cum tanto feruore super nos effusus: postque tot accepta beneficia, adeo infideles sumus, & sine affectione tum erga Deum, quem frandamus debito obsequio & gloria: quæ ex vitæ nostræ puritate illi accessisset; tum erga Sanctos in cælo regnantes, quos priuamus gaudio quod capiunt ex sancta nostra conuersatione: tum erga animas in purgatorio detentas, quibus non detulimus expectatam & expectatam à nobis operam; tum demum erga proximos adhuc viuentes, quos malis exemplis remorati sumus in via salutis, cum debuerimus memores mortis acerbissimæ à Christo pro illis obitæ, scdulo operam ponere in iuuandis ipsis per preces, exhortationes, & exempla ad progressum in eadem via faciendum: id quod peccata etiam venialia impediunt ut pote quæ faciunt preces languidas, cohortationes frigidæ, & vitam dissolutam & incompotitam. Cum tali autem confusione oportet Christum ipsum intueri tanquam fontem omnis bonitatis, & misericordiæ abyssum, ab eo; per ipsius ac Beatæ Virginis, aliorumque Sanctorum meritata, petere aquam illam viuam (de qua Ioan. 4.) non tantum sordes peccatorum mundantem sed etiam restinguentem sitim malarum propensionum nostrarum, quibus resistere oportet ad vitæ emendationem; cuius propositum firmum ita requiritur ad contritionem: vt sine illo nequeat ad Sacramentum peccatiuentiæ sufficere, vt constat ex Conc. Trident. sess. 14. cap. 4.

De trina rursus pectori dicendo mea culpa, & c. in signum contritionis.

SECTIO. III.

98. **L**ocus hic exigere videtur, vt rationem reddamus communis vsus fidelium in Ecclesia, quo in signum interioris contritionis de suis peccatis, vtuntur illa repetitione verborum *mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa*: ad imitationem publican Luc. 18. tundendo pectus, in quo sedes est cordis: ex quo peccata provenire habetur. Matth. 15. vers. 19. & Mar. 7. vers. 21. Trina igitur repetitio verborum, cum trina pectoris rursus, ostendit detestationem omnium peccatorum, nascentium (ex primo Ioan. cap. 2.) vel ex concupiscentia carnis, vel ex concupiscentia oculorum, vel ex superbia vitæ (q. est, provenire ex inordinato amore vel voluptatum, vel diuitiarum vel honorum) & perpetratorum vel cogitatione, vel verbo, vel opere, idque vel contra Deum, vel contra seipsum, vel contra proximum. Quam detestationem comitemur dolor de amissa Dei gratia in præsentem vitam; & gloria cælesti in futura: deq; obligatione ad inferni supplicium. Quo dolore tam iusto percussit, confitentes aduersum nos iniustitiam nostram Domino, vt remittat iniquitatem peccati nostri, dicimus mea culpa: quia Dei & Spiritus sancti dona perdidit. Mea culpa: quia omni merito me spolauit & me potestati Diaboli subdidit. Mea maxima culpa: quia reatum æternæ damnationis cõtraxi & inextinguibili igni ardoribusq; sempiternis me addixi, auditurus tremendam illam Christi sententiam. Ite maledicti in ignem æternum: priuatus dulcissima Sacrosanctæ Trinitatis visione, & suauissima societate Beatissimæ Virginis & Sanctorum omnium. Non despero tamē, sed quamuis pauper & debilis, ac supra modum grauatus & infirmus, in lacu miseræ & luto fœcis mersus, iratūque habens peccatis meis Deum & Sanctos: recogitabo cū Ezechia (Ex Isaiæ cap. 38.) annos meos in amaritudine animæ meæ: dicens mea culpa Deus. Item cum Davide ex Psalm. 6.

Lanabo per singulas noctes lectum meum, lachrymis stratum meum rigabo, dicens mea culpa Deus: dimittam cum *S. Job. cap. 10.* Aduersum me eloquium meum, loquar in amaritudine animæ meæ, dica in Deo, Mea maxima culpa. Peccauit enim cum Rege Manassè super numerum arenæ maris, & non sum dignus intueri altitudinem cæli, præ multitudinem iniquitatum mearum, quia excitauit iracundiam tuam & malum coram te feci.] *Cætera que in ipsius oratione habentur addita ad libros Paralipomenon.*

CAPVT OCTAVVM.

De prudentia Confessarij in expendendo Penitentis proposito non peccandi de cætero, nuuandi, que ipsum aduersus reciduum.

SVMMARIVM.

- 99 Expendendum esse à Confessario propositum Penitentis.
- 100 Propositum Penitentis ut capax sit absolutionis, non tantum debet esse vitandi peccatum mortale, sed etiam occasionem ex qua illud securum probabiliter creditur.
- 101 Recidisse in peccatum non est signum impenitente sufficiens ad denegandam absolutionem.
- 102 Quod procedit etiam in eo qui pluries recidit, dummodo aliqua sit emendatio, aut emendationis inchoatio.
- 103 Praxis à Nauarr. tradita quoad versantem cum persona que illi est occasio peccandi.
- 104 Remedia aduersus reciduum.

99. Ad hanc Confessarij prudentiam pertinet, ut quia contritio cum deestitatione & odio peccati requirit propositum firmum emendandi vitam, & abstinendi pro virili ab omnibus peccatis saltem mortalibus, proque commissis satis faciendis: tum Deo, tum proximo per ea læso: Confessarius petat (si non apparet factis) An habeat tale propositum: si que deprehenderit non habere satis firmum: neque ipsum satis paratum esse ad peccatum aliquod mortale relinquendum, vel illius occasiones proximas, vel ad refarciendum notabile damnum proximo à se iniussè illatum: conetur quantumque poterit accommodata ratione (maximè virgendo peccati indignitatem & penitenciam, ut supra cap. 5.) animam ipsius Christo lucrifacere: si que nihil possit efficere, non absoluat sed dimittat ad imitationem dicentium *ierem. 51.* Curauimus Babylonem & non est sanata, derelinquamus eam] Attamen prius monitum de malo statu in quo permanset, & adiuncta exhortatione, qua excitetur ad vacandum bonis operibus, & ad cauenda peccata ut præparetur ad receptione diuinæ gratiæ, per quam ex illo statu perditionis emergat, antequam omnem emendandi facultatem mors adimat.

Proponentem verò seridè peccata relinqueret, consolari oportet, proposita spe remissionis illorum per susceptionem Sacramenti, in quo Dei misericordia per meritum passionis Christi supplebit, quod ex parte ipsius defuerit: dummodo studeat facere quod in se est: & præsertim sincerè integrèque confiteri de omnibus, de quibus sentit conscientiam suam grauam: dolensque de illis ex animo propter Deum, concipiat firmum propositum deferendi peccati statum.

100. Quo quidem proposito carere censendus est, non modo is qui in aliquo mortali peccato sibi complacet, sed etiam is qui aliquam occasionem peccati mortalis non vult deserere: si infirmitatis propriæ sibi conscius, dubitet aut credat vel debeat probabiliter credere, se in peccatum mortale prolapsum eâ vitando: nempe quia didicit experientiâ, se non subsistere datâ eiusmodi occasione, sed statim aut quasi statim cadere. Hoc annotans Caiet. in *Summula verbo periculum*, addit nullam ne cessitatem vitandi tali occasione, vincere obligationem abstinendi ab ea: cum ex *Eclesiastici cap. 3.* Qui amat periculum in illo peribit] & dicat Dominus *Matth. 5.* Si oculus tuus dexter scandalizate, erue eum & proice abs te &c.] Vnde quod Nauarr. habet in *Enchir. cap. 3. num. 5. litera f.* posse absolui adulescentes, qui versantur inter mulieres, emendo, vitando, & conuersando absque cohabitatione illarum in eadem domo: etiam si nolint à tali conuersatione abstinere, quæ illis sæpe fuit occasio mortaliter peccandi verbis, aut tactibus impudicis, aut etiam copula: hoc, inquam, & quodcumque simile,

in quo ibidem memoratus auctor facit libertatem absoluedi, sic temperandum videtur, ut minimè procedat quando Penitens expertus est, se tali occasione data, statim aut quasi statim cadere: nisi accedant nouæ rationes & circumstantiæ ob quas rationabiliter sperare possit se non peccaturum etiam tali occasione data. Confirmatur per illud, quod Nauarr. ipse habet *ibidem lit. D.* occasione in propinquam à qua Penitens necessaridè debet abstinere, ut absolui possit: esse non tantum eam quæ peccatum est mortale, sed etiam eam ex qua, benè perpensis occurrentibus circumstantiis, credit aut credere debet Confessarius, Penitentem statim nunquàm illà vsurum esse sine peccato: inter quas circumstantiæ si quæ valeat ad id persuadendum, maximè valet hæc: quod Penitens expertus sit se tali occasione statim aut quasi statim cadere. In illo enim (isto posito) nequeunt concurrere quatuor illa, quæ idem quoque Nauarr. *ibidem* adhuc, *lit. E.* requirit, ut absolui possit ille, qui non vult relinquere occasionem peccati mortalis: quarum prima est, vera penitudo peccatorum. Secunda verum propositum nunquam redeundi ad illa. Tertia propositum semper, cum Dei auxilio, cauendi ne peccetur tali occasione occurrere. Quarta notabilis causa (verbi gratiâ, pro subleuanda inopia, vel pro vitando scandalo, aut alio eiusmodi) non abstinendi se à tali occasione: nequeunt, inquam, quia saltem quoad secundam, eum qui non vult relinquere occasionem, quæ datâ sæpe expertus est se statim, aut quasi statim peccare, manifestum est non habere verum propositum nunquam redeundi ad peccatum. Et quoad tertiam probatur: quia non canetur sed admittitur peccatum, subeundo tale periculum; de quo, si de quoquam alio, meridè intelligitur illud ante citatum: Qui amat periculum in illo peribit.]

Parti altera capituli, De prudentia iuuandi relapsi in peccatum.

101. Notandum est ex Nauarr. in cit. cap. tertio num. 5. lit. I. si quis in idem peccatum reciderit, non esse illi eo solo nomine absolutionem negandam, tanquam impenitentis: quia recidisse in idem peccatum, non est argumentum necessarium defectus veræ Penitentia, sed signum infirmitatis. Vnde communiter absoluntur semel in anno confitentes, si nullum aliud adferant impedimentum, quantumuis in peccata de quibus confessi erant recidisse deprehendantur. Procedit autem istud ex eodem Nauarr. etiam amfi confitens nolit abstinere ab eo quod fuit ei occasio recidendi: ut conuersatio cum aliqua persona, aut aliud simile dummodo non sit aliquid de se mortale: aut non sit occasio propinqua peccati mortalis, seu quæ datâ statim aut quasi statim cadatur in mortale, interueniantque quatuor circumstantiæ antea memoratæ ex Nauarro ipso.

102. Procedit etiam in eo, quibus, ter, aut sæpius recidit: argumento eius, quod non tantum semel aut septies sed septuagies septies in nos peccanti parcendum sit. *cap. Septies De Penitentia distinct. 3. ex Matth. cap. 18 & Luca. 17.* Attamen ex eodem Nauarr. *ibid.* non videretur absolendus Penitens reciduius, tanquam non dans signum sufficiens propositi firmi non peccandi de cætero, si nulla emendatio neque emendationis inchoatio præteritis vicibus in eo extitisse obseruaretur: aut si infirmitas imbecillitasque illius, aut ingens propositio ad peccatum aut externæ occasiones recidendi persuaderent nullam securam emendationem.

103. Vbi nota praxim, quam idem addit pro casu difficili & satis frequenti, ut cum Penitens occasionem habet recidendi ex cohabitatione seu conuersatione cum aliqua persona, iubendum esse illi antequam absoluitur, ut forti, Christianoque animo dicat eidem personæ, cum qua male versatur, & peccat: sibi denegari absolutionem nisi separentur: proinde vehementer obsecrare per Deum, ut in eam rationem, qua honeste separentur. Quo peracto (inquit ille) absoluerem concurrentibus quatuor antedictis circumstantiis, & postea quamuis non sequeretur separatio, si tamen sequeretur notabilis emendatio, absolueret spe maioris correctionis futuræ, commendata re Iesu Christo Domino nostro, & vitando prudentia ac circumspectione varia, quæ debet ob varietatem circumstantiarum adhiberi: proposito ante oculos, primum remedio spirituali animarum, deinde etiam